

Açıköğretim eğitiminde dershaneye giden öğrencilerin dersane tercih ve memnuniyetlerinde rol oynayan etmenlerin çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle incelenmesi

Hüseyin Besim Akın¹

Recep Minga²

Özet

Eğitim hayatını herhangi bir nedenle örgün eğitimde devam edememiş öğrenciler için önemli bir alternatif oluşturan açık öğretim sistemi eğitim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak kendini yenilemiş ve eğitim teknolojileri konusunda birçok örgün üniversiteye de model olmuştur. Ülkemizde açık öğretim eğitiminin son yıllara kadar tek uygulayıcısı olan Anadolu Üniversitesi, kurulduğu yıldan bu güne on binlerce öğrencinin üniversite mezunu olmasını sağlayarak alanında önemli bir boşluğu doldurmuştur. Önceleri radyo ve televizyon aracılığıyla öğrencisi ve öğreticisini buluşturan açık öğretim fakültesi son yıllarda çevrimiçi olarak da öğrencilerine hizmet imkanlarını genişletmiştir.

Ülkemizde Lise ve Üniversiteye hazırlıkta kurumsallaşan dershanecilik eğitimi açık öğretim sistemine paralel olarak eğitim hayatımızda yerini almıştır. Uzun yıllar birkaç özel kurum bu hizmeti yaparken 2000 yılından sonra açık öğretim dershanelerinin sayısı geometrik olarak artış göstermiştir. Son birkaç yılda ise bu dershaneler Dikey Geçiş Sınavı (DGS), Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS), Akademik ve Lisans Üstü Eğitim Sınavı (ALES) eğitimlerini de vermeye başladıklarından “AKADEMİK EĞİTİM MERKEZLERİ” genel ismi çerçevesinde yeniden yapılanmaktadır. Ülkemizde çoğunluğu büyük şehirlerde olmak üzere bu yönde eğitim veren dersane sayısı 300-350 civarındadır.

Bu çalışmanın temel amacı, her yıl ortalama 200.000-300.000 öğrencinin akademik eğitim gördüğü açık öğretim dershanelerinin öğrenci tarafından tercih edilme kriterlerinin ve memnuniyet durumunun tespit edilmesidir. Bununla birlikte öğrenci profilinin çıkarılması da amaçlanmaktadır.

Araştırmada, Açık öğretim eğitimi veren İstanbul'daki 5 dershaneden gerekli izinler alınarak toplamda 385 adet öğrenciyle yüz yüze görüşülerek anket uygulanmıştır. Anket formu 5'li likert ölçeği kullanılarak geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Açıköğretim, uzaktan eğitim, dersane memnuniyeti, AÖF

¹ Prof.Dr.H.Besim Akın, İstanbul Aydın Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi,Endüstri Mühendisliği Bölümü, Florya/ İstanbul.

² Recep Minga, recep@ikonarastirma.com

The investigation of the factors playing a role in the preference and the satisfactions of the students going to the training center in the open learning education with the multivariate statistical methods.

Abstract

The open learning system constituting an important alternative for the students who could not continue their education life in formal education for any reason has renewed itself in parallel with the developments in education technologies and it has been a model to many formal education universities about the subject of education technologies. The only applier of open learning in our country in recent years Anadolu Üniversitesi (Anatolian University) has completed a significant space in its field by providing the university graduation of ten of thousands of students until today since the day it was established. The open learning faculty meeting its student with its teacher thorough the radio and television in the beginning has expanded the service facilities also as online to its students.

The education of training center running institutionalized in the preparation to High School and University in our country has taken its place in our education life in parallel with open learning system. While some certain private institutes were providing this service for long years the number of the open learning training centers has increased geometrically after the year 2000. As for the recent years since these training centers have started providing Dikey Geçiş Sınavı (DGS) (External Transfer Exam), Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) (Public Personnel Selection Examination), Akademik ve Lisans Üstü Eğitim Sınavı (ALES) (Academic and Postgraduate Education Exam) educations, they are being structured again within the frame of the general name "AKADEMİK EĞİTİM MERKEZLERİ" (ACADEMIC TRAINING CENTERS). The number of the training center providing education in this direction is around 300-350 being the majority in the big cities.

The basic purpose of this study is the determination of the preference criteria and the satisfaction condition by the students of the open learning training centers where every year 200.000-300.000 students in average receive academic education. However, also the student profiling is intended.

Keywords: *Open education, online education, satisfactory of training centre*

Giriş

Bilgisayar ağlarının kiralık telefon hatlarıyla birbirlerine bağlanmasıyla kurulan ve genellikle bilimsel çevrede yaygın bir kullanım alanı bulan Internet, 1990'lı yıllarda hızlı bir genişleme sürecine girmiştir. Yeni bir medya türü olarak 1990'lı yıllara damgasını vuran Internet, bir çok alanda yeni olanaklar sunduğu gibi, eğitim alanında da yeni yönelimleri gündeme getirmiştir. Internet "bilgi" toplumuna geçişte en önemli araç, hatta demokratikleşmede bir çözüm olarak tanımlanmaktadır.³ Internet'e dahil olan ağların çoğalması, bilgisayar destekli eğitimin yeni bir safhası olan Internet destekli eğitim kavramını oluşturmuştur.⁴

Uzaktan eğitim ortamı, öğrenci merkezli paradigmayı destekleme potansiyeline sahiptir. Soruları olduğu zaman, öğrenciler, öğretmenleriyle e-posta ya da elektronik sohbet ortamlarıyla iletişime

³S.Organer, *E-learning and Democratisation Using the Internet*, <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/apcity/unpon005833.pdf> (3 Ağustos 2010)

⁴ Badrul Khan, s.6.

geçerler. Gerektiğinde, öğrenme deneyimlerini kontrol ederek tartışma gruplarında bir tartışma başlatabilirler. Bu şekilde öğrencilerin öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk ve inisiyatif almaları beklenir. Öğrenciler bilgiyi arayan, sorgulayan ve üreten bireyler haline gelirler.⁵ Diğer yandan, öğrencilerin uzaktan eğitim ortamında desteklenmeleri gereken özel ihtiyaçları olabilir. Bazı öğrenciler, öğrenme biçimleri yüzünden farklı anlatım tarzlarına gereksinim duyabilirler.⁶ Ülkemizde Açık öğretim sistemini kullanan Anadolu Üniversitesi Radyo, TV, İnternet yoluyla öğrencilerine en etkin eğitimi vermeye çalışmaktadır. Ayrıca diğer devlet üniversitelerinde hafta sonları açık öğretim öğrencilerine yönelik ücretsiz ders anlatımları da düzenlenmektedir. Ancak yine de öğrenciler sadece Anadolu Üniversitesinin sunduğu imkânlarla yetinmeyip Açık öğretim sınavlarına hazırlık dersanelerine ve yayınlarına yoğun bir ilgi göstermektedirler. Açık öğretim dersaneleri ve yayınları her yıl açık öğretim eğitimi yanında diğer (KPSS, ALES, DGS) devlet sınavları eğitimi de verdiklerinden öğrenci potansiyelleri hayli yüksektir.

Bu çalışmada Açık öğretim sınavlarına destek dersleri veren dersanelerin öğrenci tarafından hangi kriterler göz önünde bulundurularak tercih edildiği ve dersane de aldığı eğitimden memnuniyet göstergeleri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Son yıllarda sayıları hayli artan vakıf üniversitelerinin sağladığı burs imkanları ve maddi kolaylıklar ile birlikte AÖF öğrencilerinin sayılarının azaldığı, buna bağlı olarak ta açıköğretim dersanelerinin öğrenci sayılarının da azaldığı bir gerçektir.⁷

Açık öğretim Fakültesi (AÖF) eğitimi veren özel eğitim kurumlarının öğrencilerini yeterince tanımadığı ve tam olarak isteklerini de yerine getiremediği eğitim uzmanlarınca gözlemlenmekte ve çeşitli ortamlarda dile getirilmektedir. Ancak bu sorunun bilimsel bir çalışmayla ortaya konması şu ana kadar mümkün olamamıştır.

Bu çalışma ile açık öğretim dersanelerinde eğitim alan öğrencilerin bu dersaneler hakkında kapsamlı bir değerlendirmesi istatistiksel yöntemlerle incelenecek ve ayrıntılar ile ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

1.Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan durumu, var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan çalışmalardır. Tarama modellerinde, araştırmacının araştırma konusu olan birey, grup veya objeye müdahalesi söz konusu değildir.⁸

Bu çalışmada, Açık öğretim fakültesine kayıtlı ve Açık öğretim dersanelerinden eğitim almakta olan öğrencilerin, özel dersanelere gitme nedenleri ile özel dersanede aldıkları eğitime ilişkin görüşleri ve memnuniyetleri belirlenerek bu görüşlerin bazı değişkenlere göre betimlenmesi ve Öğrencilerin memnuniyetinin hangi değişkenlerle değişim gösterdiğinin modellenmesi amaçlanmıştır. Araştırma için gerekli veriler, bu amaçla geliştirilen ölçme aracından elde edilmiştir.

1.2. Çalışma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul'un ekonomik yapı açısından farklılık arz eden üç ilçesi olan Bakırköy, Kadıköy ve Ümraniye ilçelerindeki 2009/2010 eğitim-öğretim yılında özel Açık öğretim dersanelerine giden öğrenciler oluşturmaktadır.

⁵ Laurie P. Dringus.

⁶ Laurie P. Dringus

⁷ <http://www.osym.gov.tr/belge/1-12038/2009-2010-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri-kit-.html>

⁸ Niyazi Karasar, **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Teknikler**, 6.Basım, Ankara: 3A Araştırma Eğt. Dan.,1994, s.75

Açıköğretim eğitiminde dershaneye giden öğrencilerin dersane tercih ve memnuniyetlerinde rol oynayan etmenlerin çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle incelenmesi

Yapılan çalışma ile 2009/2010 eğitim-öğretim yılında Bakırköy, Kadıköy ve Ümraniye ilçelerindeki Açık öğretimde dersanelere giden öğrenci sayısı yaklaşık 10.000 olarak tespit edilmiştir.

Küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bunu yaparken bu ilçelerdeki Açık öğretim dersane yetkilileri ile görüşülmüş ve Murat, İlkumut, Kervan, İrde ve İletişim dersanelerinden olumlu yanıt alınmıştır. Her bir ilçe bir küme kabul edilerek ilçedeki dershaneye giden öğrenci sayısı ile orantılı olarak dersanelerden örneklem alınmıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde aşağıdaki formülden yararlanılmıştır. N: Anakütle büyüklüğü, n: Örneklem büyüklüğü, d: Anakütle ve örneklem arasındaki kabul edilebilir maksimum fark (0,05), t: Güven düzeyinin tablo değeri (1,96), PQ: Maksimum örneklem büyüklüğü için örneklem yüzdesi (0,5 x 0,5 =0,25)

$$n = \frac{t^2 \cdot \frac{PQ}{d^2}}{1 + \left(\frac{1}{N}\right) \cdot t^2 \cdot \frac{PQ}{d^2}} \quad n = \frac{(1,96)^2 \cdot (0,25)/(0,05)^2}{1 + (1/10000) \cdot (1,96)^2 \cdot (0,25)/(0,25)^2} = 370$$

Bu formül kullanılarak 10.000 öğrenci olarak kabul edilen çalışmada alınacak maksimum örneklem büyüklüğü, $\alpha = 0.05$ hoşgörü düzeyi için (%95 güven düzeyinde) 370 öğrenci olarak hesaplanmıştır.

1.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacı çerçevesinde, Açık öğretim dershanesine devam eden öğrencilerin dersanelere gitme nedenlerine ilişkin görüş ve memnuniyetlerini belirlemeye yönelik, üç bölümden oluşan bir ölçek geliştirilmiştir.

Bu bölümler; Kişisel Bilgiler (10 soru), Dersane Eğitimi ile ilgili görüş ve Memnuniyetleri ölçeği (45 soru), Eğitim aldığı dershaneyi seçme nedenleri (10 soru) ile ilgilidir.

2. Bulgular ve Analiz

2.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Tablo 1. Demografik özellikler

		n	Yüzde (%)
Kurum	İletişim	72	18,8
	Murat	99	25,9
	Kervan	68	17,7
	İRde	75	19,5
	İlkumut	69	18,1
	Total	383	100,0
Cinsiyet	Kadın	212	55,3
	Erkek	172	44,7
	Total	384	100,0
Medeni durum	Bekar	334	86,9
	Evli	50	13,1
	Total	384	100,0
Gelir durumu	1000 TL ve daha az	132	34,4
	1001-2000 TL	153	39,8
	2001-3000 TL	62	16,1
	3001-5000 TL	27	7,0
	5001TL ve üzeri	10	2,7
	Total	384	100,0
İş	Muhasebe-banka	69	17,9
	Ara eleman	174	45,3
	Öğenci-çalışmıyor	97	25,3
	Memur	29	7,4
	İşçi	16	4,2
	Total	385	100,0
Sektör	Devlet	67	17,4
	Özel	318	82,6
	Total	385	100,0
Yaş	17-19	40	10,5
	20-22	144	37,5
	23-25	109	28,2
	26-30	48	12,6
	30 ve üstü	43	11,2
	Total	384	100,0
Lise türü	Düz Lise	256	66,5
	Meslek Lisesi	129	33,5
	Total	385	100,0
Lise aidiyeti	Devlet	374	97,2
	Özel	11	2,8
	Total	385	100,0

Açıköğretim eğitiminde dershaneye giden öğrencilerin dersane tercih ve memnuniyetlerinde rol oynayan etmenlerin çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle incelenmesi

Tablo 2. Memnuniyet ölçeği için faktör analizi ve güvenilirlik katsayıları

Faktör	Faktör maddeleri	Faktör Ağırlığı	Faktör açıklayıcılığı %	Faktör güvenilirliği
Memnuniyet	Dershanemin dökümanları dersi kavratmada yeterlidir	,758	21,343	,912
	Dershane hocaları branşlarında çok başarılıdır	,717		
	AÖF dersaneleri aldıkları parayı hak etmektedir	,713		
	Dershanemin eğitiminden genel olarak memnunum	,711		
	Dershanemde beklediğim eğitim kalitesini buldum	,682		
	Dershanemin verdiği ders materyalleri yeterlidir	,680		
	Dershanemi diğer öğrencilere tavsiye ediyorum	,629		
	Bu dershaneye geldiğim için çok şanslıyım	,619		
	Dershaneye geldiğim paranın karşılığını alıyorum	,506		
Aldığım notlarda dershanemin payı çok fazladır	,504	13,022	,842	
Fayda	AÖF bitene kadar dershaneye gitmeyi düşünüyorum			,707
	Dershaneler AÖF 'de okumayı kolaylaştırmaktadır			,700
	Dershaneler AÖF 'nin öğrenci sayısını arttırmıştır			,595
	Dershane ders çalışma disiplini kazandırıyor			,566
	Dershane ders çalışma azmi ve heyecanı veriyor			,559
	Dershaneden aldığım dersleri daha iyi öğreniyorum	,543		
Kişisel Gelişim	Bu dershaneye geldikten sonra ufukum açıldı	,728	12,196	,787
	Bu dershaneye geldikten sonra hedeflerim büyüdü	,719		
	Dershaneye gelmem sosyalleşmemi sağladı	,708		
	Dershanemin öğrenci ortamı sayesinde yeni dostlarım oldu	,655		
Gereklilik	AÖF dersaneleri olmasaydı , mezun olmam gecikirdi	,764	11,921	,770
	Dershaneye gelmeseydim notlarım daha düşük olurdu	,742		
	Dershaneye gitmeyenlere göre bilgi düzeyim yüksektir	,619		
	AÖF öğrencisinin dershaneye gitmesi gereklidir	,616		
	Dershaneye gitmeseydim , bilgi düzeyim daha düşük olurdu	,558		
TOPLAM			58,482	

*KMO değeri ; 0,933 ve Bartlett's test için p değeri :0,00 bulunmuştur

KMO testi ile hesaplanan değer 0,933, verilerin faktör analizine uygunluğunun mükemmel olduğunu göstermektedir. Bartlett's testinde ise (p) olasılık değeri 0,05 'ten küçük olduğundan faktör analizi yapılabilir.

AÖF öğrencilerinin dershanelerini değerlendirdikleri ölçekte faktör analizinde 5 madde oluşmuştur. İlk faktör 10 alt maddeden oluşan **Memnuniyet** adı verilen faktördür. Memnuniyet faktörü bu ölçeğin % 21,34 'ünü açıklar. Ayrıca güvenilirlik katsayısı Cranbanc's Alpha en yüksek (0,912) bu maddededir. **Memnuniyet** olarak adlandırılan faktör AÖF öğrencisinin dershaneden genel memnuniyetini ifade amaçlı kullanılacaktır

AÖF öğrencilerinin dershanelerini değerlendirdikleri ölçekte faktör analizinde ikinci faktör 6 alt maddeden oluşan **Fayda** adı verilen faktördür. **Fayda** faktörü bu ölçeğin % 13,022 'sini açıklar. Ayrıca güvenilirlik katsayısı Cranbanc's Alpha değeri 0,842 bulunmuştur. **Fayda** olarak adlandırılan faktör, alınan dersane eğitiminin AÖF eğitimi için sağladığı yararları ifade amaçlı kullanılacaktır

AÖF öğrencilerinin dershanelerini değerlendirdikleri ölçekte faktör analizinde üçüncü faktör 4 alt maddeden oluşan **Kişisel Gelişim** adı verilen faktördür. **Kişisel Gelişim** faktörü bu ölçeğin %12,196'sını açıklar. Ayrıca güvenilirlik katsayısı Cranbanc's Alpha değeri 0,787'

bulunmuştur. **Kişisel gelişim** olarak adlandırılan faktör ,dershane eğitimi sayesinde AÖF öğrencisinin sağladığı sosyal leşme imkanları ve bu eğitimin öğrenciye kattığı kişisel anlamdaki gelişimi ifade amaçlı kullanılacaktır.

AÖF öğrencilerinin dershanelerini değerlendirdikleri ölçekte faktör analizinde dördüncü faktör 5 alt maddeden oluşan **Gereklilik** adı verilen faktördür. **Gereklilik** faktörü bu ölçeğin %11,921'sini açıklar. Ayrıca güvenilirlik katsayısı Cranbanc's Alpha değeri 0,770 bulunmuştur. **Gereklilik** adı verilen bu faktör, dershane eğitiminin AÖF için olmazsa olmaz bir katkı sağladığına inanma düzeyini ifade amaçlı kullanılacaktır.

2.3. Korelasyon ve Regresyon Analizi

Korelasyon analizi değişkenler arasındaki ilişkinin veya bağımlılığın şiddetini belirlemeye yönelik bir analiz tekniğidir. Anketimizde 4 farklı değişken arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon değerleri verilmiştir.

Tablo 3. Değişkenler arasındaki korelasyon değerleri

Bağımsız Değişkenler	Memnuniyet	Fayda	Kişisel Gelişim	Gereklilik
Memnuniyet	-	,724(**)	,571(**)	,537(**)
Fayda		-	,604(**)	,519(**)
Kişisel Gelişim			-	,445(**)
Gereklilik				-

**anlam düzeyi $p < 0,05$ olan korelasyon değerleri

Kullandığımız değişkenlerden **Memnuniyet** ile **Fayda** arasındaki korelasyon değeri 0,724 en yüksek korelasyon değeridir. **Memnuniyet** ile **Kişisel Gelişim** arasındaki korelasyon değeri 0,571, **Memnuniyetle Gereklilik** arasındaki korelasyon değeri 0,537 bulunmuştur

Tablo 4. Regresyon analizi tablosu

Çoklu Korelasyon Katsayısı R	Belirlilik Katsayısı R^2	Düzeltilmiş R^2 Belirlilik Katsayısı	Standart Hata
,833	,694	,675	,39976

Determinasyon Katsayısı R^2 bağımlı değişkendeki değişimin % kaçının bağımsız değişkenler tarafından açıklandığını göstergesidir. Bu modelde **Dershane Memnuniyeti** değişkeninin bağımsız değişkenler tarafından yaklaşık % 69,4' ünün açıklandığı görülmüştür.

Tablo 5. Regresyon katsayıları tablosu

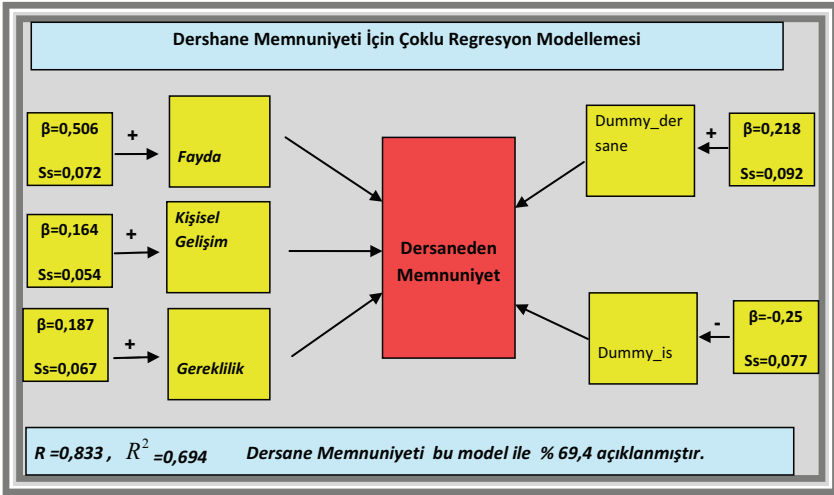
Bağımsız Değişkenler	Regresyon Katsayısı -B	Standart Sapma	Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı - Beta	t	Önem düzeyi
Fayda	,506	,072	,529	7,034	,000
Kişisel Gelişim	,164	,054	,217	3,041	,003
Gereklilik	,187	,067	,178	2,794	,006
Dummy_dershane	,218	,092	,141	2,374	,019
Dummy_is	-,252	,077	-,180	-3,271	,001

Açıköğretim eğitiminde dershaneye giden öğrencilerin dershane tercih ve memnuniyetlerinde rol oynayan etmenlerin çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle incelenmesi

Bu modele göre; **Dershane Memnuniyeti** değerini Bağımsız değişkenlerin üçü de etkilemektedir. Bağımsız değişkenlerde beta katsayısı en yüksek (0,506) olan **Fayda** değişkenidir. **Kişisel Gelişim** değişkeninin ise beta katsayısı 0,164, **Gereklilik** değişkeninin ise beta katsayısı 0,187 'dir.

Ankette yer alan demografik değişkenlerden Gelir, yaş, cinsiyet, dershane, iş, sektör, sınıf, bölüm, mezuniyet lisesi, lise aidiyeti, master yapma düşüncesi, ÖSS hazırlığında dershaneye gitme gibi değişkenler dummy (kukla) değişken olarak regresyon analizine dahil edilmiş anca sadece dershane ve iş değişkenlerinin etkisinin olduğu görülmüştür.

Dummy değişkenlerden gidilen dershane değişkeninde frekansı en yüksek olan Murat desanesine gidenler "1" diğerleri "0" şeklinde kodlanmıştır. Murat dershanesine gitme dummy değişkeninin beta katsayısı 0,218 bulunmuştur. Dummy değişkenlerden çalışılan iş değişkeninde frekansı en yüksek olan Ara eleman "1" diğerleri "0" şeklinde kodlanmıştır. Murat dershanesine gitme dummy değişkeninin beta katsayısı -0,252 bulunmuştur.

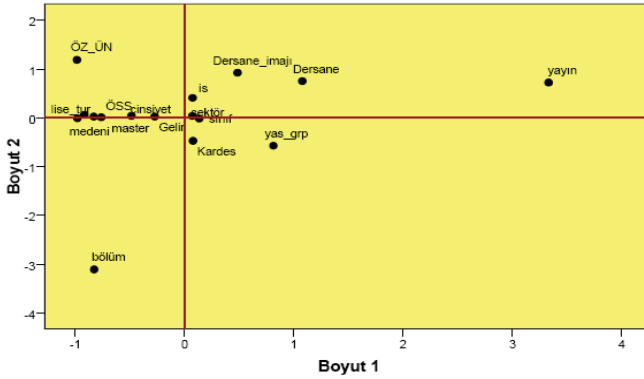
Şekil 1: Dershane memnuniyeti için regresyon modellemesi

Şekilde görüldüğü Fayda, Kişisel Gelişim, Gereklilik faktörleri memnuniyeti pozitif etkileyen faktörlerdir. Yani dershanelerde öğrenciye yansıtılabilen fayda artırılabilir, dershanelerde öğrenciye verilebilecek Kişisel Gelişim hedefleri ve eğitimleri artırılabilir, dershanelerin gerekliliği artırılabilir, dershanelerin gerekliliği artırılabilir, dershanelerin gerekliliği artırılabilir, dershanelerin gerekliliği artırılabilir. Modelde kullanılan dummy değişkenlerden İş değişkeninden "ara eleman" olarak çalışan öğrencilerin dershane memnuniyeti ters yönde etkilenmektedir. Devam edilen dershane kukla değişkeninde ise Öğrencinin Murat dershanesinde okuması memnuniyeti artırıcı bir etken olarak tespit edilmiştir.

2.4. Çok Boyutlu Ölçkleme (ÇBÖ) Analizi Sonuçları

Uygulanan ÇBÖ analizinde Kruskal Stres katsayısı 0,10 ve modelin uzaklıkları doğrusal bir model ile % 96 doğru konumlandırmasının mümkün (RSQ =0,96) olduğundan elde edilen sonuçların elimizde bulunan veri kümesini orta uyum ölçüde yansıttığını söyleyebiliriz.

Şekil2. Öklid uzaklık modeline gafiği

Öklid uzaklık modeline ilişkin grafikte birbirine yakın olarak nitelendirilebilecek değişkenlerden dersane değişkeninin yer aldığı çeyrektir. Buna göre öğrencinin dershaneyi seçme durumu dershanenin yayınları, dershanenin yarattığı imaj, öğrencinin işi maddeleri en etkili olan değişkenlerdir.

Sonuç ve Öneriler

Ülkemizin ekonomik şartları göz önüne alındığında ailesine yük olmadan, bir işte çalışarak üniversite eğitimini de sürdürmek isteyen öğrencilerimiz için Açık öğretim Fakültesi çok önemli bir alternatiftir.

Uzaktan eğitim şeklinde eğitim veren Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi öğrencilerinin eğitim hayatı boyunca en büyük yardımcısı Açık öğretim dersaneleri ve yayınlarıdır. Açık öğretim dersaneleri öğrencilerin çalışma saatlerine göre ayarlanan hafta sonu ve hafta içi ders programları ile Açık öğretim öğrencisi için vazgeçilmez bir konumdur. Ancak birkaç dersane dışında Açık öğretim dersaneleri kurumsallaşmasını tamamlayamamıştır.

- Dershaneden memnuniyet dershanenin, öğrenciye sağladığı sosyal ortam ve kişisel gelişimine katkısıyla doğru orantılıdır. Öğrencilerinin memnuniyetlerinin arttırmak isteyen dershaneler öğrenci kulüpleri, sinema günleri, kariyer günleri yaparak dershanenin sosyal ortamlarını geliştirmelidir.
- AÖF eğitimi ile paralellik ve sınavlarda çıkabilecek sorulara yönelik sınav faydasını artırıcı olarak atılacak adımlar öğrencinin dershaneden memnuniyetini de arttırmaya katkı sağlayacaktır.
- Öğrencinin aldığı iyi notların dersane eğitiminin bir sonucu olduğu bu yüzden dershanelerin gerekliliği öğrenciye anlatılabildiği oranda dershaneden duyulan memnuniyetin de artacağı çok açıktır.

Açıköğretim eğitiminde dershaneye giden öğrencilerin dersane tercih ve memnuniyetlerinde rol oynayan etmenlerin çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle incelenmesi

- Çok boyutlu ölçklemede çıkan sonuçlara göre birbirine okunulan dersane ve dershanenin imajı en yakın kavramdır. Açık öğretim öğrencisi “ucuz dersane ” peşinde değildir. Öğrenci sayısını arttırmak isteyen dersaneler kadrolarını flaş hocalarla takviye etmeli, eğitiminin kalitesini yükseltmelidir.

Kaynaklar

- Aksöz, Z. (2001). Yeniden Üretim Kuramı Açısından Dershanedeki Farklılaşmalar. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü
- Alpan, H. (2004). Özel Öğretim ile İlgili Mevzuatlar. Ankara: Seviye Yayıncılık
- Broad, M. C.(1999). The Dynamics of Quality Assurance.[Electronic Version] *Online Distance Education* 3. <http://www.usq.edu.au/electpub/eiist/docs/old/vol3nol/article2/v3nla2.pdf> (1 Ağustos 2010)
- Büyüköztürk Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pagem Akademi.
- Özdoğan, F.B. ve İ.K.Tüzün,(2007). Öğrencilerin Üniversitelerine Duydukları Güven Üzerine Bir Araştırma, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15.2.
- Crossman D.M. (1997) 2: The Evolution of the World Wide Web as an Emerging Instructional Technology Tool in *Web-Based Education*, B. Khan.(Ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology Publications
- Demiray, U.(1999). AÖF Mezunlarının Sektördeki Konumları, *Uzaktan Eğitim*, 3- 22.
- Dringus, L. P.(1999). Connecting Resources in Online Learning Environments <http://www.westga.edu/~distance/dringus22.html> (4 Ağustos 2010)
- Duman, T. (1984). Özel Dersaneler ve İşlevleri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.SBE, Ankara..
- Ergün, M.(1998). İnternet Destekli Eğitim, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.
- Erol H.(2010) *SPSS Paket Programı ile İstatistiksel Veri Analizi*, Adana: Nobel Kitabevi.
- Girginer, N. (25 Mayıs 2002). Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Kurumsal Yapılanma. 1. *Açık-Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Gökdağ, D. (25 Mayıs 2002). Türk Yüksek Öğretim Kurumlarının Yararlanmadığı Güç: Uzaktan Öğretim. 1. *Açık-Uzaktan Eğitim Sempozyumunda Sunulan Bildiri*. Eskişehir:Anadolu Üniversitesi, 20-22.
- İşman, A.(1998). *Uzaktan Eğitim Genel Tanımı Türkiye'deki Gelişimi ve Proje Değerlendirmeleri*. Sakarya: Değişim Yayınları
- Kalaycı Ş. (2006). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* , Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Khan, B. (1997) 1: What Is It and Why Is It?, B. Khan (Ed.). in *Web-Based Instruction* Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology Publications, 5.
- Kesim, M. ve Özkul, A.E.(13-15 Mayıs 2002). Bilişim Teknolojilerinin Açık öğretimde Kullanılması *Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı'na Sunulan Bildiri*. Ankara:ODTÜ.
- Koçer, H.A., (1991). Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773-1923) *Araştırma ve İnceleme Dizisi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Leiner, B. M., Cerf, V. G., Clark, D. D., Kahn, R. E., Kleinrock, L., Lynch, D. C., Postel, J., Roberts, L. G. ve Wolff, S. A Brief History of the Internet. <http://www.isoc.org/internet/history/brief.shtml> (2Ağustos 2010)
- Mclsaac,S.M.and Gunawardena,S.L.(1996).Distance Edu. D.H.Jonassen.(Ed.)in *Handbook of Research for Educational Communications and Technology*.New York:Simon and Schuster,403-437.
- MEB. (2004). *Milli Eğitim Sayısal Veriler 2005*, <http://www.osym.gov.tr/BelgeGoster.aspx?DIL=1&BELGEBAGLANTIANAH=2000> (15 Ağustos 2010).
- Moore, M. G. ve Kearsley, G.(1996). Distance Education: A Systems View, United States of America: Wadsworth Publishing Company.
- Nasseh, B. (1997). A Brief History of Distance Education. <http://www.seniornet.org/edu/art/history.html> (12 Ağustos 2010)

- O'Malley, J. (1999). Students Perceptions of Distance Learning. *Online Learning and the Traditional Classroom*. <http://www.westga.edu/~distance/omalley24.html>. (1 Ağustos 2010).
- Oliver, R. (1999). On-line Teaching and Learning: Changing Roles for the Participants. <http://elrond.scam.ecu.edu.au/oliver/docs/99/ACE.pdf> (6 Ağustos 2010)
- Organer, S.(2003). E-learning and Democratisation Using the Internet. <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/apcity/unpon005833.pdf> (3 Ağustos 2010)
- Özünlü, A., Özfırat, A. ve Yürüker, S. (16-18 Ekim 2002). Uzaktan Eğitimde İşitsel Materyalin Önemi ve Yapım Özellikleri, Açık İlköğretim ve Açık öğretim Lisesi Örnekleri, *II. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı'nda sunulan bildiri*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Özsoy, M. (2003). Özel Öğretim Kurumları Olarak Dershaneler ve Sorunları (Denizli İli Uygulaması). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Öztürk, A. (2001). Üniversite Sınavını Kazanamayan Özel Dershane Öğrencilerinin Ortak Özellikleri ve Özel Dershanelerin Bu Öğrencilere ÖSS'deki Puan Getirisi (Kayseri Örneğinde). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Reeves, T. C. (1994). Evaluating What Really Matters in Computer-Based Education. <http://www.educationau.edu.au/archives/cp/reeves.htm> (10 Ağustos 2010)
- Rivera, J.C. (2002). A Comparison of Student Outcomes, *Satisfaction Between Traditional Web Based Course Offerings*. <http://www.wesga.edu/%7Edistance/oidla/fall53/rivera53.html> (3 Ağustos 2010)
- Sipahi B, Serra Y. ve Murat Ç.(2006). *Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri analizi* , İstanbul: Beta Yayınları.
- TED. (2005). *Hayat=180dk.? Türkiye'de Üniversiteye Giriş Sistemi Araştırması ve Çözüm Önerileri*. Ankara: TED Yayını
- Telia, S.(2003). The Poor Relation of the Education System? Aspects of Distance Education and Open and Distance Learning. <http://www.edu.helsinki.fi/media/mep6/Tella.pdf> (12 Ağustos 2010).
- Tunay, U. (1992). Lise Öğrencilerini Özel Dershanelere İten Faktörler. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkoğlu, R.(2001). Online Eğitim. <http://www.teknoturk.org/docking/vazilar/tf000042-yazi.htm> (6 Ağustos 2010)
- Türkoğlu, R.(2002). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Programı Geliştirme Süreçleri. <http://www.toiet.sakarya.edu.tr/current%20articles/turkoglu.htm> (2 Ağustos 2010)
- Youngblood, P., Trede, F ve Corpo, S. D.(2001). Facilitating Online Learning: a Descriptive Study [Electronic Version] *Distance Education*. 22, No.2, 264-284.